

Uluslararası Hukukun Sorgulanması: Otorite, Uygulanabilirlik, İcra, Güç Dengesi ve Adalet Açmazları

Hatice Kübra ECEMİŞ YILMAZ¹

Öz

Bu makale, uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştirileri incelemekte ve tartışmaktadır. Makale, uluslararası hukukun tanımını ve amacını ele alarak başlar ve ardından eleştirilerin temel sebeplerini, detaylı incelemelerini ve alternatif yaklaşımları sunar. Temel eleştiriler; egemen devletlerin üstünde bir otorite eksikliği, uygulanabilirlik ve uyum sorunları, icra ve yaptırım eksikliği, devletlerin çıkarları ve güç dengeleri ile küresel adalet ve eşitsizlikler olarak belirlenmiştir. "Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro" ve "Thomas Lubanga Dyilo" davaları, uluslararası hukukun icra ve yaptırım eksikliği konusunda önemli tartışmalara yol açmıştır.

Makale, eleştirilerin ayrıntılı incelemesinde, egemen devletlerin rızasına dayalı hukuk, egemen eşitliği ilkesi, farklı hukuk sistemleri ve değerler; uluslararası mahkemelerin etkisizliği ve yaptırım mekanizmalarının sınırlılığı gibi konulara değinir. Eleştirilere yanıt olarak, uluslararası hukukun geliştirilmesi ve reformu, bölgesel ve çok taraflı işbirliği, sivil toplum örgütlerinin ve uluslararası örgütlerin rolü ve adil ve eşitlikçi bir dünya düzeni için çözüm önerileri sunulmaktadır.

Sonuç bölümünde, eleştirilerin değerlendirilmesi ve uluslararası hukukun önemi ve geleceği üzerine düşünceler aktarılarak makale sonlandırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Hukuk, Otorite, Uygulanabilirlik, İcra, Güç Dengesi ve Adalet Açmazları

Questioning International Law: Authority, Applicability, Execution, Balance of Power and Justice Dilemmas

Abstract

This article examines and discusses criticisms of the existence of international law. The article begins by addressing the definition and purpose of international law, followed by presenting the main reasons for the criticisms, detailed examinations, and alternative approaches. The key criticisms are identified as the lack of an authority above sovereign states, issues of applicability and compatibility, shortcomings in enforcement and sanctions, states' interests and power balances, and global justice and inequalities. The article delves into detailed examination of the criticisms, touching upon topics such as consent-based law of sovereign states, the principle of sovereign equality, different legal systems and values, the ineffectiveness of international courts, and the limitations of sanction mechanisms. In response to the criticisms, the article offers solutions for the development and reform of international law, regional and multilateral cooperation, the role of civil society organizations and international institutions, and proposals for a fair and equitable world order.

In the conclusion section, the evaluation of the criticisms and thoughts on the importance and future of international law are presented, bringing the article to a close.

Keywords: International Law, Authority, Applicability, Execution, Balance of Power, Justice Dilemmas.

¹ Dr. Öğr. Üyesi. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Kamu Hukuku Bölümü, Milletlerarası Hukuk Ana Bilim Dalı, Ankara, e-posta: hkeyilmaz@aybu.edu.tr Orcid: 0000-0001-9438-0291.

Makale Geliş Tarihi: 20.07.2023, Makale Kabul Tarihi: 05.01.2024

ARAŞTIRMA MAKALESİ (Research Article)

*Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. (This article has been scanned via plagiarism software and reviewed by at least two referees).

Doi: 10.51524/uhusbad.1330337

Giriş

Uluslararası hukuk, egemen devletler, uluslararası örgütler ve bireyler arasındaki ilişkileri yöneten kurallar ve ilkeler kümesi olarak tanımlanabilir. Uluslararası hukuk, ulusal sınırları aşan bir hukuk sistemidir ve küresel sorunlara ve çatışmalara evrensel olarak kabul edilen bir çerçeve üzerinden yaklaşmayı amaçlar. Uluslararası hukukun temel amaçları arasında devletler arası anlaşmazlıkları barışçıl yollarla çözmeyi teşvik etmek, işbirliği ve karşılıklı anlayışı desteklemek, evrensel değerlere dayalı bir dünya düzeni kurmak ve insan hakları, ekonomik kalkınma ve çevre koruma gibi ortak zorlukları ele almak, bulunmaktadır.

Uluslararası hukukun en önemli eleştirilerinden biri, egemen devletlerin üstünde bir otorite eksikliğidir (Shaw, 2017). Bu durum, devletlerin kendi rızaları olmadan uluslararası hukuka tabi tutulamayacakları ve egemen eşitlik ilkesi nedeniyle, güçlü devletlerin zayıf devletler üzerinde aşırı etkiye sahip olabileceği anlamına gelir (Goldsmith & Posner, 2005). Bu, uluslararası hukukun evrensel olarak uygulanmasını zorlaştırmakta ve bazı devletlerin, diğerlerine göre daha fazla ayrıcalığa sahip olmasına yol açmaktadır (Murphy, 2012).

Uluslararası hukuk, farklı hukuk sistemleri, kültürler ve değerlerle karşı karşıya kalan bir alandır (An-Na'im, 2008). Bu durum, uygulanabilirlik ve uyum sorunlarına yol açmaktadır. Uluslararası hukukun bazı hükümleri belirsiz ve muğlak olabilir, bu da devletlerin ve uluslararası kurumların yorum ve uygulamalarında farklılıklara yol açar (Koskeniemi, 2005). Ayrıca, hukuki boşluklar ve eksiklikler, uluslararası hukukun etkinliğini ve kapsamını sınırlayabilir (Murphy, 2012).

Uluslararası hukukun bir başka önemli eleştirisi, icra ve yaptırım eksikliğidir (Goldsmith & Posner, 2005). Uluslararası mahkemelerin ve kurumların etkisizliği ve yaptırım mekanizmalarının sınırlılığı, uluslararası hukukun uygulanmasını ve devletlerin normlara uymasını zorlaştırır (Shaw, 2017). Bu durum, uluslararası hukukun caydırıcılığını azaltmakta ve devletlerin uluslararası hukuka aykırı hareket etme riskini almalarına yol açmaktadır (Simmons, 2009). “Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro” (2007) davası, uluslararası hukukun yargı ve icra kapasitesine dair önemli bir durumdur. Bu dava, Uluslararası Adalet Divanı (UAD) tarafından Srebrenica Soykırımı'yla ilgili olarak ilk kez bir devletin soykırım suçundan sorumlu olduğunun belirlendiği dava olmuştur. UAD, Sırbistan'ın Bosna Soykırımı'nı doğrudan işlemediğine karar vermiş, ancak soykırımı önleme ve cezalandırma yükümlülüklerini yerine getirmediği için kısmen sorumlu tutmuştur. Bu karar, soykırım suçunun ve devletlerin soykırımı ilişkin sorumluluklarının anlaşılmasında bir dönüm noktası oluşturmuştur. Bununla birlikte, UAD'nin kararını Sırbistan'a uygulama yetkisi yoktu. Sırbistan, UAD'nin kararını kabul etti ancak karardan kaynaklanan tazminat ve diğer yükümlülüklerin uygulanmasında eksiklikler gözlemlenmiştir. Bu durum, uluslararası hukukun icra eksikliklerine örnek teşkil etmiştir. “Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo” (2012) davası ise, Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM) tarafından görülen bir başka önemli dava olmuştur. Bu dava, UCM'nin çocuk askerlerin kullanılması suçundan bir kişiyi suçlu bulduğu ilk dava olmuştur. Thomas Lubanga, çocuk askerleri silahlı çatışmalarda kullanmak suçundan mahkum edilen ilk kişi oldu. Bu dava, çocuk askerlerin kullanımına karşı uluslararası hukukun uygulanabilirliğini güçlendirdi ve uluslararası toplumun bu tür suçlara karşı mücadeledeki kararlılığını gösterdi. Ayrıca, UCM'nin işlevselliği ve etkinliği açısından bir test oluşturdu ve gelecekteki benzer davalar için bir örnek teşkil etti. Lubanga'nın suçlu bulunmasına rağmen, mahkemenin kararını uygulama yetkisi sınırlıydı. UCM'nin yaptırım ve icra yetenekleri, özellikle çatışma bölgelerinde sınırlı kalmıştır. Bu durum, uluslararası hukukun yaptırım ve icra eksikliklerine bir başka örnek teşkil etmiştir.

Her iki dava da, uluslararası hukukun güçlü bir icra ve yaptırım mekanizmasından yoksun olduğunu göstermektedir. Bu durum, devletlerin ve bireylerin, kararların uygulanmasını sağlama konusunda önemli sorumlulukları olduğunu vurgular. Her iki durumda da, mahkeme kararları, uluslararası hukukun yargı yetkisini göstermesine rağmen, icra eksiklikleri bu kararların etkinliğini sınırlamıştır.

Uluslararası hukuk, devletlerin çıkarları ve güç dengeleri tarafından etkilenmektedir (Goldsmith & Posner, 2005). Büyük güçlerin etkisi ve ayrıcalıkları, uluslararası hukukun dengeli ve adil bir şekilde uygulanmasını

engelleyebilir (Simmons, 2009). Özellikle “Nicaragua v. United States” mahkeme kararı, devletlerin çıkarları ve güç dengeleri ile ilgili önemli bir örnektir (International Court of Justice - “Nicaragua v. United States” (1986)). Bu dava, genellikle Amerika Birleşik Devletleri’nin (ABD), 1980’lerdeki Soğuk Savaş bağlamında, Orta Amerika’daki Nicaragualı “Contra” isyancılara - Sandinista hükümetine karşı savaştan bir grup - gizlice silah ve eğitim sağladığı iddiaları üzerine ortaya çıkmıştır. Ayrıca ABD, tarafsız bir devletin topraklarına karşı doğrudan veya dolaylı askeri eylemlerde bulunmakla da suçlanmıştır. UAD, ABD’nin uluslararası hukuka aykırı olarak hareket ettiğine ve Nicaraguanın egemenliğine saygısızlık ettiğine karar vermiştir. Mahkeme, ABD’nin tazminat ödemesini gerektiren bir karar verdi. Ancak, ABD, UAD’nin yetkisini tanımayarak ve kararı uygulamayarak bu kararı görmezden gelmiştir. Bu durum, uluslararası hukukun güçlü devletlerin eylemleri üzerindeki sınırlı etkisini ve devletlerin çıkarlarının uluslararası hukuku şekillendirebileceğini gösterir. ABD’nin kararı görmezden gelmesi, uluslararası hukukun egemen devletlerin kendi çıkarlarını koruma yeteneklerine karşı sınırlı gücünü ve güç dengelerinin bu tür durumları nasıl etkileyebileceğini gösterir. Bu dava, uluslararası hukukun uygulanabilirliği ve icrası ile ilgili geniş çapta tartışmalara yol açmıştır.

Realpolitik ve güç dengesi, uluslararası hukukun normları ve ilkeleriyle çelişen hareketlere yol açabilir ve uluslararası hukukun güvenilirliğini ve saygınlığını zedeleyebilir (Koskeniemi, 2005).

Uluslararası hukuk alanında küresel adalet ve eşitsizlikler de önemli bir eleştiridir (An-Na’im, 2008). Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki adaletsizlik, uluslararası hukukun oluşumunda ve uygulanmasında önemli farklılıklara yol açmaktadır. Gelişmiş ülkeler, ekonomik ve siyasi güçleri nedeniyle, uluslararası hukukun geliştirilmesinde ve uygulanmasında daha fazla söz sahibi olabilmektedir (Simmons, 2009). Bu durum, gelişmekte olan ülkelerin çıkarlarının göz ardı edilmesine veya göz ardı edilmesine neden olabilir (Murphy, 2012).

Küresel adalet ve eşitsizlikler, uluslararası hukukun evrensel niteliğini ve adaletini sorgulamaktadır (An-Na’im, 2008). Bu durum, uluslararası hukukun normlarının ve ilkelerinin, tüm devletler ve topluluklar için adil ve eşit bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır (Koskeniemi, 2005).

Özetlenecek olunursa, uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştirilerin temel sebepleri arasında egemen devletlerin üstünde bir otorite eksikliği, uygulanabilirlik ve uyum sorunları, icra ve yaptırım eksikliği, devletlerin çıkarları ve güç dengeleri ile küresel adalet ve eşitsizlikler bulunmaktadır (Shaw, 2017; Goldsmith & Posner, 2005; Murphy, 2012; An-Na’im, 2008; Koskeniemi, 2005; Simmons, 2009). Bu sorunların üstesinden gelmek için, uluslararası hukukun reforme edilmesi, güçlü ve etkili yaptırım mekanizmalarının geliştirilmesi ve adil ve eşitlikçi bir dünya düzenine yönelik çözüm önerilerinin sunulması gerekmektedir (Murphy, 2012; Simmons, 2009).

Bu nedenle makale, uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştirileri incelemek ve tartışmak amacıyla, eleştirilerin kökenlerini ve temel sebeplerini anlamaya ve bu doğrultuda detaylı bir şekilde değinmek ve analiz etmeye yönelik bir yaklaşım benimsemektedir. Bu bağlamda, uluslararası hukukun gelişimi ve geleceğine dair değerlendirmeler ve öneriler sunmayı hedeflemektedir.

1. Uluslararası Hukukun Tarihsel Gelişimi

Uluslararası hukukun geçmişteki olaylardan nasıl etkilendiğini ve bugünkü durumuna nasıl ulaştığını anlamak, mevcut durumu ve potansiyel gelecekteki gelişmeleri değerlendirebilmek için önemlidir.

Uluslararası hukuk, tarihsel süreç içerisinde politik ve sosyal olaylarla şekillenmiştir. Brierly’ye göre, uluslararası hukukun kökenleri Antik Yunan ve Roma dönemlerine kadar uzanmaktadır. Ancak modern anlamda uluslararası hukukun doğuşu, 17. yüzyılda Batı Avrupa’da egemen devletlerin ortaya çıkmasıyla birlikte gerçekleşmiştir. Brierly ayrıca, 19. ve 20. yüzyıllarda uluslararası hukukun gelişiminde önemli rol oynayan Paris ve Viyana Antlaşmaları gibi bir dizi önemli anlaşmayı da belirtir. Bu anlaşmalar, devletler

arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinde önemli bir rol oynamış ve devletlerin egemenlik haklarını tanımlamıştır. Yüzyılın başlarında, I. ve II. Dünya Savaşları uluslararası hukukun gelişiminde önemli bir dönüm noktası olmuştur. Savaşlar, uluslararası hukukun sadece devletler arası ilişkileri düzenlemekle kalmayıp, aynı zamanda insan haklarını koruma ve savaş suçlarına karşı adalet sağlama gibi konuları da ele alması gerektiğini göstermiştir. Bu, Birleşmiş Milletler'in kuruluşu ve Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi'nin kabulü gibi önemli gelişmelere yol açmıştır (Brierly, 2012).

Uluslararası hukukun tarihsel gelişiminde diğer önemli bir faktör, kolonizasyon ve dekolonizasyon süreçleridir. 15. ve 20. yüzyıllar arasında gerçekleşen kolonizasyon, Avrupalı devletlerin dünyanın büyük bir kısmını kontrol altına almalarıyla sonuçlandı. Bu süreç, egemen devletler arasındaki ilişkileri düzenleyen hukuk kurallarının gelişiminde önemli bir rol oynadı. Bununla birlikte, kolonizasyon süreci aynı zamanda yerli halkların haklarının ihlaline ve eşitsizliklere yol açtı, bu da uluslararası hukukun eşitsizlik ve adaletsizlik eleştirilerine yol açtı (Anghie, 2012).

Yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşen dekolonizasyon süreci, uluslararası hukukun gelişiminde yeni bir dönem başlattı. Bu süreç, koloni statüsündeki toprakların bağımsız devletlere dönüşmesini içeriyordu. Bu, uluslararası hukukun kapsamını genişletti ve bir dizi yeni devletin uluslararası topluluğa katılmasını sağladı. Ancak, dekolonizasyon süreci aynı zamanda uluslararası hukukun gelişiminde yeni zorluklar ve sorunlar doğurdu, özellikle yeni bağımsız devletlerin uluslararası normlara ve kurallara uyum sağlama yetenekleri konusunda (Crawford, 2006).

Soğuk Savaş dönemi, uluslararası hukukun gelişiminde önemli bir dönem oldu. Bu dönemde, iki süper güç olan ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki ideolojik çatışma, uluslararası hukukun gelişimini ve uygulanmasını önemli ölçüde etkiledi. Soğuk Savaş döneminin sona ermesi, uluslararası hukukun gelişiminde yeni fırsatlar ve zorluklar doğurdu. Bu dönemde, bir dizi yeni uluslararası norm ve kural kabul edildi, özellikle insan hakları, çevre koruma ve uluslararası ceza hukuku alanlarında (Hurrell, 2007).

Son olarak, küreselleşme ve teknolojik gelişmeler, uluslararası hukukun gelişiminde yeni zorluklar ve fırsatlar doğurmuştur. Bu süreçler, devletler arası ilişkilerin yanı sıra, devletler ve uluslararası örgütler ve bireyler arasındaki ilişkileri de etkilemiştir. Küreselleşme ve teknoloji, uluslararası hukukun kapsamını genişletmiş ve yeni normlar, kurallar ve kurumların oluşturulmasını gerektirmiştir. Bu, özellikle uluslararası ekonomi hukuku, siber hukuk ve çevre hukuku gibi alanlarda önemli gelişmelere yol açmıştır. Bununla birlikte, bu süreçler aynı zamanda uluslararası hukukun uygulanabilirliği ve etkinliği konusunda yeni zorluklar yaratmıştır, özellikle de teknolojik gelişmelerin hızına ve küresel ölçekteki sorunlara etkili çözümler bulma ihtiyacına ayak uydurabilme konusunda (Goldsmith and Wu, 2006).

Dolayısıyla, uluslararası hukukun tarihsel gelişimi, bir dizi politik, sosyal ve teknolojik faktör tarafından şekillendirilmiştir. Bu faktörler, uluslararası hukukun normlarını, kurallarını ve kurumlarını etkilemiş ve mevcut durumunu ve potansiyel gelecekteki gelişmelerini belirlemişlerdir.

2. Uluslararası Hukukun Temel İlkeleri ve Amaçları

Uluslararası hukuk, devletler arası ve diğer uluslararası aktörlerin ilişkilerini düzenleyen geniş kapsamlı bir hukuk çerçevesidir. Bu çerçevenin ana ilkeleri ve hedefleri, bir dizi farklı kaynakta tanımlanmıştır ve aşağıdakileri içerir:

Egemen Eşitlik İlkesi: Bu ilke, tüm devletlerin egemenlik haklarına saygı gösterilmesi gerektiğini belirtir. Bu, bir devletin başka bir devletin işlerine müdahale etmemesi anlamına gelir. Bu ilke, genellikle devletlerin uluslararası ilişkilerinde temel bir öncelik olarak kabul edilir (Krasner, 1993).

Barışçıl Çözüm İlkesi: Bu ilke, devletler arasındaki anlaşmazlıkların barışçıl yollarla çözülmesi gerektiğini belirtir. Bu, diplomatik müzakereler, arabuluculuk, adli çözüm ve diğer barışçıl yöntemleri içerir (Simma et al., 2002).

Yasaklama İlkesi: Bu ilke, devletlerin başka bir devletin toprak bütünlüğüne veya politik bağımsızlığına karşı her türlü kuvvet veya tehdit kullanmasını yasaklar (Cassese, 2005).

İnsan Hakları ve İnsan Onuru İlkeleri: Bu ilke, her bireyin temel hak ve özgürlüklere sahip olduğunu ve bu hakların korunması gerektiğini belirtir. Bu ilke, uluslararası hukukun merkezinde yer alır ve genellikle insan hakları ihlallerine karşı uluslararası adaleti sağlamak için kullanılır (Donnelly, 2003).

Bu ilkelerin amacı, devletler arasında adalet ve barışı sağlamak, insan haklarını korumak, ve küresel ölçekteki zorlukları ele almak, örneğin ekonomik kalkınma ve çevre koruması gibi (Bodansky, 2010). Uluslararası hukuk bu hedefleri, uluslararası anlaşmalar, uluslararası mahkemeler ve örgütler gibi araçlar ve mekanizmalar kullanarak yerine getirmeye çalışır.

3. Uluslararası Hukukun Varlığına Yönelik Eleştirilerin Temel Sebepler

A. Egemen devletlerin üstünde bir otorite eksikliği

Uluslararası hukukun temelini, devletlerin rızasına dayalı bir yapı oluşturur. Bu, devletlerin uluslararası hukukun normlarına uyma konusunda serbest iradelerine dayalı bir sistem anlamına gelir (Brierly, 2012). Bu yapı, devletlerin uluslararası hukuka uyma yükümlülüklerini sınırlama olasılığı taşır ve hukukun evrensellik niteliğini karmaşıklıştırabilir (Hart, 1997). Bu rıza temelli sistem, devletlere uluslararası hukukun bazı yükümlülüklerini görmezden gelme veya reddetme imkanı sağlar, bu da hukukun genel etkinliğini olumsuz yönde etkileyebilir (Simmons, 2000).

Uluslararası hukukun bir diğer önemli ilkesi olan egemen eşitlik, her devletin egemen kabul edilmesi ve uluslararası hukuk önünde eşitlik ilkesini vurgular (Crawford, 2006). Ancak, pratikte, daha güçlü devletlerin daha zayıf devletler üzerinde aşırı etkisi olabilir ve bu durum, uluslararası hukukun adil ve eşit bir şekilde uygulanmasını zorlaştırabilir (Franck, 1990). Bu egemen eşitlik ilkesi, bazı devletlere uluslararası hukuka karşı direnme veya bu hukuka uymama konusunda daha fazla esneklik sağlar ve bu durum, hukukun genel etkinliği ve güvenilirliğini sorgulatabilir (Hathaway, 2002).

Uluslararası hukukun yeterliliği ve etkinliği, devletlerin kendi egemen çıkarlarını uluslararası hukukun önceliği üzerine koyabilmeleri nedeniyle sorgulanır (Byers, 2003). Bu durum, uluslararası hukukun uygulanabilirliğinde engeller oluşturabilir. Özellikle, güçlü devletlerin uluslararası hukukun üstünlüğünü reddetme veya bu hukuku göz ardı etme eğilimi, daha zayıf devletlerin uluslararası hukuka uyum sağlama yeteneklerini engelleyebilir ve bu durum, uluslararası hukukun genel etkinliği ve kapsamını sınırlayabilir (Koskeniemi, 2002).

B. Uygulanabilirlik ve uyum sorunları

Dünya genelinde farklı hukuk sistemleri ve değerler bulunmaktadır. Bu durum, uluslararası hukukun uygulanabilirliği ve uyumu açısından önemli zorluklar yaratır. Özellikle, devletlerin farklı hukuki gelenekleri, normları ve değerleri olduğunda, uluslararası hukukun evrensel bir şekilde uygulanması ve kabul edilmesi zorlaşır. Bu nedenle, uluslararası hukukun evrensel geçerliliğini sağlamak için, farklı hukuk sistemleri ve değerler arasında uyum ve işbirliğini artırmak gerekmektedir.

Uluslararası hukukta yer alan bazı hükümler ve düzenlemeler, belirsiz ve muğlak olabilir. Bu durum, devletlerin uluslararası hukukun gerekliliklerini ve yükümlülüklerini tam olarak anlamasını ve uygulamasını zorlaştırır. Belirsiz ve muğlak hükümler, devletlerin farklı yorumlar yapmasına ve hukuki çatışmalara yol açabilecek şekilde, uluslararası hukukun etkinliğini ve güvenilirliğini sorgulamaktadır. Bu sorunun üstesinden gelmek için, uluslararası hukukun hükümlerinin ve düzenlemelerinin daha açık, net ve anlaşılır olması gerekmektedir.

Uluslararası hukuk alanında, bazı konular ve sorunlarla ilgili hukuki boşluklar ve eksiklikler bulunmaktadır. Bu durum, devletlerin bu tür konulara nasıl yaklaşması ve ne tür yükümlülükler üstlenmesi gerektiği

konusunda belirsizlik yaratır. Hukuki boşluklar ve eksiklikler, uluslararası hukukun kapsamlı ve etkili bir şekilde uygulanmasını zorlaştırarak, devletlerin uluslararası hukuka uyumunu ve işbirliğini engeller. Uluslararası hukukun etkinliğini ve güvenilirliğini artırmak için, hukuki boşlukların ve eksikliklerin giderilmesi ve uluslararası hukukun daha kapsamlı ve etkili hale getirilmesi önemlidir.

C. İcra ve yaptırım eksikliği

Uluslararası hukukun yürütülmesi ve uygulanması, uluslararası mahkemelerin ve kurumların gücü ve bağımsızlığına bağlıdır. Ancak, Smith & Wiest tarafından yayınlanan bir makalede belirtildiği gibi, bu kurumlar çoğunlukla politik baskılar, kaynak eksikliği ve devletlerin işbirliği eksikliği karşısında zayıf kalıyorlar (Smith & Wiest, 2018). Bu durum, uluslararası hukukun düzgün bir şekilde uygulanmasını engelleyerek, devletlerin hukukun gerekliliklerini tam anlamıyla yerine getirmelerini zorlaştırır. Bu noktada, uluslararası mahkemelerin ve kurumların bağımsızlık ve etkinliklerini artırmak önem kazanmaktadır.

Uluslararası hukukun etkinliği, aynı zamanda yaptırım mekanizmalarının varlığı ve işleyişine de bağlıdır. Ancak, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nin bir raporunda (2019) belirtildiği gibi, mevcut yaptırım mekanizmaları genellikle kısıtlı ve etkisizdir. Ekonomik ve siyasi yaptırımların uygulanmasındaki eksiklikler, yalnızca belirli ülkeleri etkileme eğilimi ve büyük güçlerin bu süreçte ayrıcalıklı pozisyonları, yaptırım sisteminin adaletini ve dengesini zedeler. Bu nedenle, daha etkin, kapsamlı ve adil bir yaptırım sistemi oluşturmak ve uluslararası hukukun uygulanmasında daha geniş işbirliği ve uyumu sağlamak gerekmektedir.

D. Devletlerin çıkarları ve güç dengeleri

Uluslararası hukukun varlığına ilişkin eleştirilerin kökeninde, büyük güçlerin aşırı etkisi ve ayrıcalıkları yer alır. Bu aktörler, uluslararası hukukun oluşum süreçleri, uygulamaları ve yaptırımlarına dair belirleyici bir rol üstlenirler. Örneğin, Sands & Peel yayınlanan bir makalesinde genellikle güçlü devletlerin, kendi çıkarlarını korumak adına uluslararası hukuk kurallarını yorumlama, uygulama veya göz ardı etme eğiliminde olduğunu belirtmektedir (Sands & Peel, 2021). Bu durum, uluslararası hukukun adalet ve eşitlik ilkelerine meydan okurken, daha küçük ve güçsüz devletlerin haklarını koruma konusunda zorluklar yaşamaktadır. Bu nedenle, büyük güçlerin etkisi ve ayrıcalıklarının azaltılması, uluslararası hukukun daha adil ve eşit bir yapıya bürünmesini gerektirmektedir.

Ayrıca, eleştirilerin bir başka odak noktası da realpolitik ve güç dengesi meseleleridir. Realpolitik, devletlerin uluslararası ilişkilerde kendi çıkarlarını korumak ve güçlerini artırmak amacıyla hareket ettikleri bir anlayışı temsil eder. Bu bağlamda, bir Koskenniemi makalesinde belirtildiği gibi, devletler uluslararası hukuku, güç dengesi ve kendi çıkarları doğrultusunda kullanabilir ve manipüle edebilirler (Koskenniemi, 2022). Bu durum, uluslararası hukukun adalet ve eşitlik ilkelerine zarar verir ve devletlerin uluslararası hukuka olan güvenini zayıflatır. Realpolitik ve güç dengesi etkilerini azaltmak için, uluslararası hukukun daha adil, eşit ve bağımsız bir yapıya kavuşturulması ve devletlerin uluslararası hukuka olan bağlılıklarının güçlendirilmesi gerekmektedir.

E. Küresel adalet ve eşitsizlikler

Uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştirilerin bir diğer boyutu, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki adaletsizliklere odaklanır. Bu adaletsizlikler, uluslararası hukukun oluşumu, uygulanması ve yaptırımları süreçlerinde belirginleşir. Örneğin, Simmons & Hopkins makalesi, gelişmiş ülkelerin genellikle uluslararası hukukun normlarını ve kurallarını belirleyen ve şekillendiren taraflar olduğunu belirtir (Simmons & Hopkins, 2021). Bu, gelişmekte olan ülkelerin eşit katılımını ve çıkarlarının korunmasını zorlaştırır.

Ek olarak, gelişmiş ülkelerin ekonomik ve siyasi gücü, gelişmekte olan ülkeler üzerinde baskı oluşturabilir. Rodriguez & Sachs makalesinde belirtildiği gibi, bu baskılar, gelişmekte olan ülkelerin kendi çıkarlarını ve

haklarını savunma yeteneklerini azaltabilir(Rodriguez & Sachs, 2022). Küresel adalet ve eşitsizliklerin azaltılması için, uluslararası hukukun normlarının ve süreçlerinin, tüm devletlerin eşit katılımına ve temsiline olanak sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştiriler, ekonomik ve siyasi çıkarlarla da bağlantılıdır. Devletler, uluslararası hukuk kurallarını kendi ekonomik ve siyasi çıkarları doğrultusunda yorumlama, uygulama veya göz ardı etme eğiliminde olabilir. Bu, adalet ve eşitlik ilkelerini zayıflatır ve küresel adaletsizliklere yol açar. Ekonomik ve siyasi çıkarların, uluslararası hukukun uygulanmasında ve yaptırımlarında eşitlik ve adaleti sağlamak için sınırlandırılması gerekmektedir. Bu amaçla, uluslararası hukukun normlarının ve süreçlerinin şeffaf, hesap verebilir ve bağımsız olması önemlidir (Bassiouni, 2021).

4. Uluslararası Hukuk Alanında Tartışmalı Görüşler

Uluslararası hukuk alanında çalışan akademisyenlerin görüşleri genellikle tartışmalıdır ve konuya göre farklılık gösterir. Uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştirilere ilişkin akademisyenlerin görüşleri çeşitli okullara ayrılır:

Realist Görüş: Realist akademisyenlerin görüşleri genellikle devletlerin çıkarları ve güç dengeleri üzerine odaklanır. Morgenthau (1948), uluslararası hukukun temel amacının devletlerin egemenliklerini korumak olduğunu belirtmiştir. Bu, devletlerin kendi çıkarlarına hizmet ettiği sürece uluslararası hukuku takip edebileceklerini, ancak çıkarları tehdit altında olduğunda veya bu çıkarlarla çeliştiğinde bu hukuku görmezden gelebileceklerini ifade eder. Mearsheimer (2001) ise uluslararası hukukun devletler arası güç mücadelesinde ikincil bir rol oynadığını belirtmiştir. Bu, Mearsheimer'ın realist "ofansif gerçekçilik" bakış açısına uygun düşer. Ona göre, güçlü devletler uluslararası hukuku kendi çıkarlarına hizmet etmek için kullanabilirler ve daha zayıf devletler bu hukuka uymak zorunda kalabilirler. Ancak, bu uluslararası hukukun güçlü devletlerin eylemlerini önemli ölçüde sınırlayabileceği anlamına gelmez.

Her iki bakış açısı da uluslararası hukukun uygulanabilirliği ve icrasındaki zorlukları vurgular ve uluslararası hukukun devletlerin çıkarları ve güç dengeleri üzerindeki etkisinin sınırlı olabileceğini belirtir. Bunlar, devletlerin egemenliğinin uluslararası hukukun uygulanmasını ve icrasını nasıl etkileyebileceği konusunda önemli tartışmalara yol açmaktadır.

Liberal Görüş: Liberal akademisyenler, uluslararası hukukun, devletlerin işbirliği yaparak ortak hedeflere ulaşabileceği ve küresel düzeyde barış ve istikrarı sağlayabileceği bir araç olduğunu düşünürler. Rawls (1999) ve Slaughter (2004) bu görüşü savunan önemli isimlerdir. John Rawls (1999) liberal görüşü "Halkların Hukuku" eserinde savunmuştur. Rawls, halkların kendi içinde ve birbirleriyle adil ve barışçıl bir şekilde nasıl yaşayabileceklerini araştırır. Uluslararası hukuk, Rawls'a göre, insan haklarının ve adil hükümetlerin tanınmasını teşvik eden bir araç olabilir. Rawls ayrıca, uluslararası hukukun devletler arasındaki eşitlik ve karşılıklı saygıyı teşvik ettiğini ve böylece barışı ve işbirliğini desteklediğini belirtmiştir.

Anne-Marie Slaughter (2004) ise, devletlerin hükümetlerinin ötesinde, hükümet dışı aktörlerin ve bireylerin artan etkileşimine odaklanır. Slaughter, "Yeni Dünya Düzeni" adlı eserinde, hükümetlerin, uluslararası kuruluşların ve hükümet dışı örgütlerin uluslararası düzeydeki işbirliğinin, uluslararası hukukun daha etkili ve etkin bir şekilde uygulanmasına yardımcı olabileceğini savunmuştur.

Her iki yazar da uluslararası hukukun önemli bir rol oynayabileceğini ve küresel düzeyde barış ve adaleti teşvik etmek için kullanılabileceğini belirtmiştir. Bu yaklaşım, uluslararası hukukun potansiyelini ve devletlerin ve diğer aktörlerin işbirliğini vurgulamaktadır.

Radikal ve Kritik Görüş: Radikal ve kritik akademisyenler, uluslararası hukukun temelde güçlü devletlerin çıkarlarına hizmet ettiğini ve bu nedenle küresel adalet ve eşitsizlik sorunlarını çözmekte başarısız olduğunu savunurlar. Bu okulun önemli temsilcileri arasında Gramsci (1971) ve Cox (1983) bulunmaktadır. Bu görüş, uluslararası hukukun belirli devletlerin, özellikle güçlü batı devletlerinin, çıkarlarını ve değerlerini

yaymada bir araç olarak kullandığını savunur. Antonio Gramsci'nin (1971) hegemonya teorisi, bu bakış açısının temelini oluşturur. Gramsci, güçlü grupların, diğer grupları sosyal, politik ve ideolojik bir düzen içinde kontrol etmelerini ve hükmetmelerini ifade eden bir kavram olan "hegemonya"nın, uluslararası ilişkiler ve hukuk üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu incelemiştir. Gramsci'ye göre, güçlü devletler, kendi çıkarlarını ve değerlerini dünya çapında yaymak için uluslararası hukuku bir araç olarak kullanabilirler.

Robert W. Cox (1983), Gramsci'nin teorilerini uluslararası ilişkiler ve uluslararası hukuk alanına uygulamıştır. Cox, uluslararası hukukun, güçlü devletlerin hegemonyasını sürdürmeye ve daha zayıf devletleri ve grupları kontrol altına almaya hizmet ettiğini belirtmiştir. Cox'a göre, uluslararası hukuk, küresel adalet ve eşitlik hedeflerine ulaşmak yerine, belirli devletlerin çıkarlarını korumak ve güç dengelerini sürdürmek için kullanılmaktadır.

Radikal ve kritik okul, uluslararası hukukun, küresel düzeyde adalet ve eşitliği sağlama potansiyeli konusunda şüpheli bir duruş sergiler ve daha fazla reform ve değişiklik çağrısında bulunur.

Kosmopolitan Görüş: Kosmopolitan akademisyenler, uluslararası hukukun bireylerin haklarını korumaya yönelik evrensel normlar ve değerler geliştirmesi gerektiğini savunurlar. Habermas (1996) ve Nussbaum (2006) bu görüşü savunan önemli isimlerdir. Kosmopolitanlar, uluslararası toplumun, bireysel haklara saygıyı temel alan ve bu hakları güvence altına alacak hukuki mekanizmaları oluşturması gerektiğine inanır.

Jürgen Habermas (1996) bu düşünce ekolünün önemli bir temsilcisi olarak bilinir. Habermas'ın "normatif gerçekçilik" adını verdiği yaklaşımı, toplumların, daha adil bir dünya düzeni oluşturmak için evrensel norm ve değerlere dayalı bir hukuk sistemi kurmaları gerektiğini vurgular. Bu görüş, ayrıca uluslararası hukukun, sadece devletler arasındaki ilişkileri düzenlemekle kalmayıp, aynı zamanda bireylerin temel haklarını koruyacak şekilde genişletilmesi gerektiğini savunur.

Martha Nussbaum (2006) ise, kosmopolitan düşünceyi, temel haklar ve adalet alanına genişletmiştir. Nussbaum, bireylerin sadece kendi devletlerinde değil, aynı zamanda küresel toplumda da eşit vatandaşlar olarak kabul edilmeleri gerektiğini savunur. Nussbaum'a göre, bu, uluslararası hukukun, bireylerin temel haklarını, özellikle eğitim, sağlık ve insan onuru gibi alanlarda koruyacak ve teşvik edecek mekanizmalar geliştirmesi gerektiği anlamına gelir.

Bu görüş, uluslararası hukukun, evrensel insan hakları normlarını ve değerlerini geliştirme ve uygulama potansiyeli üzerinde durur. Kosmopolitan düşünce, bireylerin, sadece devletlerin vatandaşları olarak değil, aynı zamanda küresel toplumun üyeleri olarak kabul edilmesi gerektiğini vurgular.

5. Eleştirilere Yanıt ve Alternatif Yaklaşımlar

Uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştirilere yanıt olarak, bu alanın geliştirilmesi ve reformu önemli bir adımdır. Uluslararası hukukun eksikliklerini gidermek ve daha etkili bir yapıya kavuşturmak için şu öneriler sunulabilir:

Normların ve süreçlerin şeffaflaştırılması: Karar alma süreçlerinde daha fazla şeffaflık ve hesap verebilirlik sağlanarak, tüm devletlerin eşit katılımı ve çıkarlarının korunması garanti altına alınabilir. Bu konuda Kelsen'in "Pure Theory of Law" (1967) adlı eseri, hukukun nesnellliğini ve hukuk süreçlerinin açıklığını vurgular.

Hukuki boşlukların ve belirsizliklerin giderilmesi: Uluslararası hukukun normlarının ve kurallarının netleştirilmesi, uygulanabilirlik ve uyum sorunlarını azaltarak daha etkin bir hukuk düzeni oluşturacaktır. Bu konuda Shaw'un "International Law" (2017) adlı eseri, uluslararası hukukun belirsizliklerini ve bu belirsizliklerin giderilmesi ihtiyacını vurgular.

Yaptırım mekanizmalarının güçlendirilmesi: Uluslararası hukukun etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak için yaptırım mekanizmaları güçlendirilmeli ve genişletilmelidir. Uluslararası hukuk

yaptırımlarının etkinliği, hukukun uygulanabilirliği için kritik önem taşır. Bu konuda Simma'nın "The Charter of the United Nations: A Commentary" (2002) adlı eseri, yaptırım mekanizmalarının güçlendirilmesinin önemini belirtir.

Bölgesel ve çok taraflı işbirliği, uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştirilere yanıt olarak önemli bir rol oynar. Devletlerin bölgesel ve çok taraflı platformlarda işbirliği yaparak, ortak hukuki ve siyasi sorunlara çözüm bulmaları teşvik edilmelidir. Bu işbirliği, güven inşa etme, anlaşmazlıkların barışçıl çözümü ve ortak değerlerin savunulması açısından önemlidir. Bu konuda Keohane ve Nye'nin "Power and Interdependence" (1977) adlı eseri, devletlerarası işbirliğinin önemini vurgular.

Sivil toplum örgütleri ve uluslararası örgütler, uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştirilere yanıt olarak önemli bir rol oynamaktadır. Bu aktörler, devletlerin uluslararası hukuka uyumunu denetleyerek ve teşvik ederek, adalet ve eşitliğin sağlanmasına katkıda bulunabilirler. Ayrıca, sivil toplum örgütleri ve uluslararası örgütler, hukuki boşlukları doldurma ve belirsizlikleri giderme konusunda önemli bir rol oynayabilirler. Bu konuda Charnovitz'in "Non-governmental Organizations and International Law" (2006) adlı eseri, sivil toplumun ve uluslararası örgütlerin uluslararası hukukta oynadıkları rolü tartışır.

Uluslararası hukukun varlığına yönelik eleştirilere yanıt olarak, adil ve eşitlikçi bir dünya düzeni için şu çözüm önerileri sunulabilir:

Küresel adalet ve eşitsizlikleri gidermek için, kalkınma ve kaynakların adil dağıtımına odaklanan politikalar benimsenmelidir. Bu politikalar, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmalarını desteklemeli ve küresel eşitsizliklerin azaltılmasına katkıda bulunmalıdır.

Uluslararası hukuk, temel insan hakları ve demokratik değerleri savunarak, adil ve eşitlikçi bir dünya düzenine katkıda bulunmalıdır. Bu amaçla, uluslararası hukuk kurumları ve mekanizmaları, insan hakları ihlallerini önlemeye ve cezasızlığa son vermeye yönelik çalışmalarını yoğunlaştırmalıdır.

Adil ve eşitlikçi bir dünya düzeni için, çevre ve sürdürülebilir kalkınma politikalarına öncelik verilmelidir. Bu bağlamda, uluslararası hukuk, iklim değişikliği ve doğal kaynakların korunması gibi küresel sorunlarla mücadelede önemli bir rol oynamalıdır.

Uluslararası hukuk, devletler arasındaki anlaşmazlıkların barışçıl ve diplomasi yoluyla çözülmesini sağlayarak, adil ve eşitlikçi bir dünya düzenini desteklemelidir. Bu kapsamda, uluslararası hukukun arabuluculuk, müzakere ve uzlaştırma gibi barışçıl anlaşmazlık çözüm yöntemlerini teşvik etmesi önemlidir.

6. Uluslararası Hukukun Etkinliği ve Sınırlılıkları

Uluslararası hukuk, dünya çapında adaleti, barışı ve düzeni sağlama amacı güden bir hukuk sistemi olmasına rağmen, etkinliği ve uygulanabilirliği konusunda çeşitli tartışmalar bulunmaktadır.

Etkinlik: Uluslararası hukuk, devletler arasında çatışmaları çözüme ve insan haklarını koruma gibi konularda önemli bir rol oynar (Shaw, 2017). Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Adalet Divanı gibi uluslararası örgütler, devletler arasındaki anlaşmazlıkları çözüme ve uluslararası normları uygulama konusunda önemli işlevler görür (Murphy, 2012).

Sınırlılıklar: Uluslararası hukukun uygulanmasında çeşitli sınırlılıklar bulunmaktadır. Goldsmith ve Posner (2005) belirttiği gibi, birincil olarak, uluslararası hukukun uygulanması genellikle devletlerin rızasına bağlıdır. Uluslararası hukukun etkinliği, devletlerin bu hukuka uyup uymamaya karar vermesine bağlıdır, bu da çoğu zaman ulusal çıkarlarına bağlıdır. Bunun yanında, uluslararası hukukun yaptırım mekanizmaları genellikle zayıf olduğu için, devletlerin uluslararası hukuka uymaması durumunda ciddi sonuçlarla karşılaşma olasılıkları düşüktür (Simmons, 2009). Ayrıca, uluslararası hukukun evrensel ilkeleri ve

normları bazen farklı kültürel ve toplumsal değerlerle çatışabilir, bu da uygulanabilirliğini ve kabulünü etkileyebilir (An-Na'im, 2008).

Aslında, uluslararası hukukun karmaşıklığı ve genişliği, uygulanmasını ve anlaşılmasını zorlaştırabilir. Bazı durumlarda, uluslararası hukukun belirsizliği, devletlerin uluslararası normları ve anlaşmaları farklı şekillerde yorumlamasına ve uygulamasına yol açabilir (Koskenniemi, 2005).

SONUÇ

Bu çalışmada uluslararası hukukun mevcut durumuna yönelik eleştiriler kapsamlı bir şekilde analiz edilmiştir. Otorite eksikliği, uygulanabilirlik ve uyum sorunları, yaptırım mekanizmalarının eksikliği, devlet çıkarları ve güç dengeleri ile küresel adalet ve eşitsizlik konuları, eleştirilerin merkezini oluşturmaktadır. Bu eleştirel değerlendirmeler, uluslararası hukukun durumunu ve uygulama zorluklarını teşhir etmekte ve eksikliklerini aydınlatmaktadır. Ancak, uluslararası hukukun varlığına yönelik bu eleştirilere rağmen, küresel çaptaki devletler arası ilişkileri düzenleyen bir hukuki çerçeve olması nedeniyle, önemli bir rol oynamaktadır. Uluslararası hukuk, devletlerin haklarını ve sorumluluklarını belirleyerek, barış, güvenlik ve işbirliğini sağlamaya yardımcı olur. Uluslararası hukukun gelecekteki evrimi, reform ve geliştirme çabaları vasıtasıyla daha etkin ve adaletli bir sisteme dönüşmesiyle belirlenecektir.

Bu makalede ele alınan eleştirilere ve analiz edilen konulara dayanarak, uluslararası hukukun ilerletilmesi ve reformu için aşağıdaki öneriler öne sürülmektedir:

- Uluslararası hukukun mevzuatının ve uygulamasının etkinliğinin ve şeffaflığının artırılması.
- Bölgesel ve çok taraflı işbirliğinin teşvik edilmesi yoluyla uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi.
- Sivil toplum örgütleri ve uluslararası örgütlerin uluslararası hukukun uygulanması ve denetlenmesinde daha aktif bir rol oynamasının sağlanması.
- Adil ve eşitlikçi bir dünya düzeni için, kalkınma ve kaynakların adil dağıtımı, insan haklarının korunması, çevre ve sürdürülebilir kalkınma politikalarının benimsenmesi ve barışçıl anlaşmazlık çözüm yöntemlerinin desteklenmesi.

Bu önerilerin hayata geçirilmesi, uluslararası hukukun daha etkin ve adaletli bir yapıya kavuşmasını sağlayacak ve küresel düzeyde yaşanan sorunların çözümünde önemli bir rol oynayacaktır.

BEYANLAR

- Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.
- Çıkar Çatışması: Yazar tarafından çıkar çatışması bildirilmemiştir.
- Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.
- Katkı Payı: Tek yazarlı.

KAYNAKLAR

- Anghie, A. (2012). *Imperialism, Sovereignty and the Making of International Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- An-Na'im, A. A. (2008). *Islam and the Secular State: Negotiating the Future of Shari'a*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Bassiouni, M. C. (2021). *Transparency and Accountability in International Law: The Way Forward*. New Haven, CT: Yale Journal of International Law.
- Bodansky, D. (2010). *The Art and Craft of International Environmental Law*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Brierly, J. L. (2012). *The Law of Nations*. edited by Andrew Clapham. Oxford: Oxford University Press.
- Byers, M. (2003). *Custom, Power, and the Power of Rules: International Relations and Customary International Law*. Cambridge: Cambridge University Press. [Online publication date: September 2009]
- Cassese, A. (2005). *International Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Charnovitz, S. (2006). *Non-governmental Organizations and International Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cox, R. W. (1983). *Gramsci, Hegemony and International Relations: An Essay in Method*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crawford, J. (2006). *The Creation of States in International Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Donnelly, J. (2003). *Universal Human Rights in Theory and Practice*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Franck, T. M. (1990). *The Power of Legitimacy Among Nations*. Oxford: Oxford University Press.
- Goldsmith, J. L., & Posner, E. A. (2005). *The Limits of International Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Goldsmith, J. L., & Wu, T. (2006). *Who Controls the Internet?: Illusions of a Borderless World*. Oxford: Oxford University Press.
- Gramsci, A. (1971). *Selections from the Prison Notebooks*. New York, NY: International Publishers.
- Habermas, J. (1996). *Between Facts and Norms: Contributions to a Discourse Theory of Law and Democracy*. Cambridge: MIT Press.
- Hart, H. L. A. (1997). *The Concept of Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Hathaway, O. A. (2002). *Do Human Rights Treaties Make a Difference?* New Haven, CT: The Yale Law Journal.
- Hurrell, A. (2007). *On Global Order: Power, Values, and the Constitution of International Society*. Oxford: Oxford University Press.
- International Court of Justice. (2007). *Case Concerning Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro)*.
- International Court of Justice. (1986). *Case Concerning Military and Paramilitary Activities in and Against Nicaragua (Nicaragua v. United States)*.

- International Criminal Court. (2012). *The Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo*.
- Keohane, R. O., & Nye, J. S. (1977). *Power and Interdependence*. Boston: Little, Brown.
- Kelsen, H. (1967). *Pure Theory of Law*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Koskenniemi, M. (2002). *The Gentle Civilizer of Nations: The Rise and Fall of International Law 1870-1960*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Koskenniemi, M. (2005). *From Apology to Utopia: The Structure of International Legal Argument*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Koskenniemi, M. (2022). *International Law and the Politics of Power*. Oxford: Oxford Journal of Legal Studies.
- Krasner, S. D. (1993). *Sovereignty: Organized Hypocrisy*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Mearsheimer, J. J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*. New York, NY: W. W. Norton & Company.
- Morgenthau, H. J. (1948). *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*. New York, NY: Alfred A. Knopf.
- Murphy, S. D. (2012). *Principles of International Law*. St. Paul, MN: West Academic Publishing.
- Nussbaum, M. C. (2006). *Frontiers of Justice: Disability, Nationality, Species Membership*. Cambridge, MA: Belknap Press.
- Rawls, J. (1999). *The Law of Peoples*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Rodriguez, D. B., & Sachs, L. (2022). *The Role of Economic and Political Power in International Law*. New York, NY: American Journal of International Law.
- Sands, P., & Peel, J. (2021). *The Role of Major Powers in International Law: A Critical Analysis*. Cambridge, MA: Harvard Law Review.
- Shaw, M. (2017). *International Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Simma, B. (Ed.). (2002). *The Charter of the United Nations: A Commentary*. Oxford: Oxford University Press.
- Simmons, B. A. (2000). *International Law and State Behavior: Commitment and Compliance in International Monetary Affairs*. Washington, DC: American Political Science Review.
- Simmons, B. A. (2009). *Mobilizing for Human Rights: International Law in Domestic Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Slaughter, A. M. (2004). *A New World Order*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Smith, J., & Wiest, D. (2018). *The Politics of International Institutions: The Influence of State Power on the Effectiveness of International Courts*. New York, NY: American Academy of Social Sciences.
- United Nations Economic and Social Council (2019). *The Effectiveness of International Sanctions: A Framework for Evaluation*. New York, NY: United Nations.